

ÍR BOLDOGSÁG (ÉLETKÉPEK)

Paula

Paula nyolcvankét éves öregasszony függőleges ráncokkal az arcán. Az egyik térdét megoperálták, ezért mankóval jár – ha arra kerül a sor. Nagy nehezen, de megfőzi a vacsorát férjének és magának, délre szendvicset esznek, reggelire teát és kását.

Paula a nap nagy részét könyvjelzők készítésével tölti, díszes könyvjelzőivel egy évben többszörösen megrendezett tágas családját és még tágasabb baráti körét. Az utóbbiak főleg templomlátogatók, jámbor családanyák vagy megtért drogosok. Paula nagyon szereti a megtért bűnösöket – a mi Urunk is szerette –, olykor meghívja őket teára, melyhez Tom, a férje süt kalácsot.

A zuhanyozás nehezen megy, ezért csak minden másnap kerül rá sor. Paula két lánya segítkezik ilyenkor, hol egyik, hol másik. Ha szép az idő, autókázni is elviszik, segítik a kocsiba, a tengerparton kísérik őt. Kis vadászszékben ül, nézi a tengert. Valamikor jó úszó volt, a hideg tengert is jól bírta.

Paula időnként dalra fakad, valamikor énekes is lehetett volna belőle, de a vidám dalok most is dallamosra rekednek az ajkán. Alkonyatkor otthon szeret lenni, saját kis hintaszékében, saját kis házában. El nem mulasztja az Angelust. Van úgy – sajnos egyre gyakrabban –, hogy le kell mondania a kirándulásról. Az ízületek csikorognak benne ilyenkor. A meg nem operált térde szaggat, a vállait, a csípőjét kínozza a fájás. Ilyenkor tollat vesz elő, és verset ír az Istennek. Egyet ide másolok:

– Édes Jézusom, te sokkal többet szenvedtél a keresztfán, nézd el nekem testi türelmetlenségem. Tudom, hogy sokkal jobb sors vár reám fönn az égben, ahová ilyenkor áhítózva kíváncszom. Bizonyos vagyok abban, hogy melletted a szenvedések megszűnnek, és talán éppen azért nyúznak most, hogy a kegyelmet kiérdemljen. Vigyázz családomra, fiamra, lányaimra, unokáimra, mert bár az elköltözés jó annak, aki elköltözik, de az itt maradtak megsínylik a gyászt.

Esős napokon fiának telefonál, hosszan, Japánba, aki ott egy számítógépes cégnél dolgozik. Paula minden karácsonyra kap egy pakli nemzetközi telefonkártyát fiától. Egy alkalommal, egy délutáni tea keretében a vendégek egyike megkérdezte Paulától, hogyan vagyunk a mennyországgal. Mosollyal az ajkán felelte:

– Az Úristennek hatalmas palástja van, ha akarja, beborítja vele a csillagos eget. Aki e palástnak ránciba találja magát, vagy a szegélyébe kapaszkodik, az üdvözült. Mert az a mennyország. Akit nem véd meg a palást, az bizony elkárhozik.

– És maga, Paula néni, bizonyos abban, hogy üdvözül?

– Azért írok gyakorta verset. Az Isten nem lehet hálátlan.

Liz

Volt egy pej lovuk, a Buffalo, ami tíz évvel ezelőtt megnyerte a Phoenix Park északi oldalán rendezett dublini akadályversenyt. Liz negyedévenként szidollal megtisztította a nyert ezüstserleget, az ezerfontos díjból kilencszáz a bankba került, százat elmulatott édesapja, Christopher Murphy szomszédjaival, barátaival. Húsz lovat tartottak az U alakú istállóban, tizenhat sajátot, négy „kosztos paripát”. Így hívták a koszt-kvartélyra itt állomásozó versenylovakat. A Murphy-ménes kicsi volt, de egészséges, és jó hírű. Liz reggelente és esténként megfuttatta a lovakat, a deresre maga ült rá, Buffalo rendszeresen ránevetett (rányerített), amikor meglátta.

Kildare Európa legjobb lótenyésztő területe, a lovak a smaragdmezőn akár maguktól is jóllakhatnak, de a versenylovak külön takarmányt kapnak, illatos szénát és energiadús zabot. Liz mérte ki az adagokat, Buffalót is ő etette, de a többi gondozása Liamra, az istállófiúra maradt. Jól megvoltak valamennyien. Cristopher minden húsvétkor új nyakkendőt vett magának, melyet Dublinban a Clery áruházban felesége, Regina neki választott, és saját magának új kalapot. Hiszen a Derbyre, a tribün közepére, minden évben új kalap kell, mert a régít már lefotózták, lefilmezték a szemfüles médiások.

Liz jól lovagolt. Sudár természetéhez formás kuffer járult, kiválóan ülte meg a lovat, a házilag készített akadályokon simán gördült át, Buffalóról egyszer sem esett le. Persze a dublini akadályversenyre profi zsoké kellett, Liam bátyja, Sean, a maga 62 kilójával már jó hírnévre és több nyert versenyre tett szert.

Am egyszer hopp, másszor kopp. Liz édesapja, Christopher Murphy egy esős reggelen almozás közben összeesett, és szívszélhűdésben meghalt. Űr maradt utána, kevés pénz a bankban, adóhátralékok. Eladták a mező egyharmadát, a lóállomány kétharmadát, hogy egyesbe jöjjenek. A kosztos lovak megmaradtak, Liam, az istállófiú csak délutánoként járt be. Liz egyéb kenyérkereset után nézett, és így került be, félidősre az egyetemi könyvtárba, mint asszisztens. Otthon a farmon a megöregedett Buffalót is eladták, és Liz – aki a lótenyésztést nem hagyta abba – szomorúan konstataálta, hogy az új kosztos lovak közt még félvér sem akadt, hanem volt ott egy szörmök, akadt egy füles, aki öszvérre hasonlított, egy púpos, egy csüdös. Csupa olyan ló, melyekkel a helybeli jómódúak a gyerekeknek kedveskedtek. Persze, más szempontból jó volt ez, szombat-vasárnapoként Liz lóiskolát tartott a gyerekeknek. Időnként felsóhajtott: „*Istenem, ha még egyszer olyan lovunk lehetne, mint a Buffalo!*”

– És milyen ló volt a Buffalo? – kérdezte Steve, a végzős állatorvos-növendék, ki unokaöcsét hozta a lovaglóiskolába. Liz fölpillantott, és rácsodálkozott a nefelejcskék szemű, kese hajú fiúra.

Megbeszélték a dolgot.

Az unokaöccs nagyon lassan tanult, sok hétvégén átjárt a lovas iskolába. Aztán Steve is lóra ült, Lizzel együtt, versenyezve kerültek meg háromszor a nyergelőt, hat akadályt ugrattak, egymásba szerettek.

A szerelemből eljegyzés lett, Steve megkapta a diplomáját, összeházasodtak. Amikor elmondták a pap után a házassági fogadalmat, majd feldarabolták az emeletes esküvői tortát, és végül a csokrot Liz úgy hajította, hogy azt legjobb barátnője kapja el, akkor ez a lány, Aoife, odasúgta neki a kérdést: – Liz, mondd meg, most maradéktalanul boldog vagy? Liz elmosolyodott, orra nyergén táncolni kezdett egy huncut anyajegy, amikor közölte: – Igen, igazán boldog vagyok, de nem maradéktalanul. Nincs olyan lovam, aki lóversenyt nyerne.

Steve okos fiú volt, bár meghallotta párja feleletét, nem vette zokon, sőt elhatározta, hogy aráját maradéktalanul boldoggá teszi. Mint gyakornok, majd mint kezdő *vet* a Scherer-méntelegen dolgozott. Az öreg tulaj, hetvenöt és halál között, svájci iparmagnás volt, piperecikket gyártott, és évente csak két hónapot töltött ír honban lovaival. Hatvan-egynéhány lovat tartott, istállómestert, tréneret, béreseket hozzá. Voltak nyertes versenylovai és tenyészcsofőrei is, kiknek igénybevételért tíztől ötvenezer eurót számoltatott föl a hites számvitelezővel. Bár a mesterséges megtermékenyítés másutt napirenden volt, az öreg Scherer ragaszkodott a természetes fedeztetéshez. Rendszerint végignézte az ilyen aktust, ahol jobbra Steve az ellenőr szerepét játszotta, de az is előfordult, hogy az ügyetlen mén sebet harapott a kancán. Steve ott volt elsősegélynyújtóként.

Egy galway-i akadályversenyen úgy adódott, hogy egy Dulcinea nevű befutó várományos kanca az utolsó akadályon felbukott és jobb hátsó lábát kifecamította. A sérült lovakkal nem teketóriáznak, halálra injekciózzák őket. Steve-nek viszont megtetszett a sérült állat, Scherer úrtól elkérte ezt vendégnek, esetleg, ha lába javul, tenyészkancának. A svájci piperemagnás beleegyezett, a ló, bár sántított, életerőt árult el.

Stephen és Liz az öregúrral a kildare-i kastélyban teáztak.

– Arra kérem magukat, hogy Dulcinea fedeztetésénél jelen lehessenek. *Könnyű azt mondani, gondolta Liz, hisz ha a Dulcineának párt választunk, akkor legalább egy Buffalo képességű csödörre lenne szükségünk, és kinek van tízezer plusz eurója ehhez?*

Történt azonban, hogy Scherer ménésének fele szinte egyszerre kólikába esett. Az egyik ló már ki is múlt, mire Steve megtalálta és beadagolta a megfelelő szérumot, és a többi ló jobban lett.

– Derék munka volt, kedves barátom – veregette Steve vállát Scherer úr. – Mit kér jutalomképpen?

– Azt, hogy Dulcineát, díj nélkül, férjhez adhassam *Lope de Vegához* – rukkolt elő férfi. Ezt a spanyol telivért, hét nemzetközi akadályverseny győztesét nemrég kapták ivaroztatásra a Scherer-méntelegre.

Az esetnek híre ment, Liz, édesanyja – immáron ismét egy új kalapban –, az istállófiú és édesbátyja is ott voltak. És írj és mondd: a következő évben megszületett a sárga kiscsikó, ki a *Szenyorita* nevet nyerte el. Liz nevelte, ellenőrizte szopását, tápszeradagokkal feltáplálta, kihajtotta a mezőre, betörte, futtatta. Ezenközben megszületett első gyermekét, Stefit, aki, amint lehetett, a Szenyoritán lovagolt, aztán, bár még csöppnyi lányka volt, kefélte, fényezte is. Jaj, ha csak ... a gondolatot végiggondolta, de nem mondta ki Liz. Az akadályfutásra nevelt ló súlyosabb és öregebb a terepfutónál, és Szenyoritának apja, anyja is...

A kanca harmadik évében az avató versenyén harmadik lett. A zseké hibája volt, hogy az utolsó furlongnál (kétszáz méter) beszorult két paripa közé. A második versenyén az élmezőnyben futott, de az utolsó előtti akadállynál lovasa leszorult a hátáról a sövénynél.

Hát igen, a kanca elérte az ötödik évét ereje teljében. Nem volt olcsó dolog – ehhez el kellett adni két marhát a farmról –, de Liz benevezte Szenyoritát az ír Grand Nationalra. A próbafutam jól sikerült, a tizenhét induló ló között bevették tizenharmadiknak. A versenyen az első tizenkét ló – hegyén, hátán – felbukott. Maradt a mezőnyben öt, köztük Szenyorita, aki ügyesen kikerülte a pályán hentergő lovakat, lovasokat, és diadallal elsőként futott be a célba.

Liz örömeiben könnyezett.

– Most maradéktalanul boldog vagy? – kérdezte a férje.

– Igen, az vagyok.

Pat

Tizenöt éven keresztül teniszpartnerem volt Pat. Mikor elkezdtük, ő negyvenéves volt, én ötven, de még elértem a labdákat, és szervám olyan erős volt, mint a tuskót hasogató baltaütés. Hat null hat egyre nyertem a meccseket. Pat beiratkozott egy tenisztanfolyamra, és egy éven belül már vetélytársam lett. Két év múltán megvert. Három év elmúltával már szettet sem tudtam nyerni ellene, illetve már csak akkor, ha szilveszteri mulatságot követő újév napján játszottunk.

Mikor megismertem, Pat történelemtanár volt, és négy gyermek, három lány és egy fiú apja. Házuk kicsinek bizonyult, ezért saját kezével meg sógorai segítségével épített egy hétszobás emeletes házat. A körötte lévő száz négyszögletes területet szüleitől örökölte. Édesapja hajdani rendőrmester volt, a falu rajparancsnoka is, kit keménykezü, egyenes embernek tiszteltek.

Mikorra a ház megépült, és Pat elérte 45-dik életévét, megszületet az ötödik gyermek: Kispatrick. Jóképű, gyors mozgású kölyök volt, mint az anyja, dolgos, szorgalmas, mint az apja. Tízéves korában megnyerte a százméteres ír nemzeti futóversenyt, és már teniszben is apja méltó ellenfele lett. Én csak néhanapján tudtam néhány játszmát nyerni ellene.

Sok száj sokat fogyaszt. A történelemtanári fizetés nem bizonyult elegendőnek. Pat kitanult egy mellékszakmát, biztosítóberendezéseket szerelt be magánházakba, intézetekbe. A nagyobbik fia hozzánőtt a feladatokhoz, villanyszerelői képesítést is szerzett, és az új cég, a Homeseecure jól és jövedelmezően működött.

Az Aran-szigetek egyikén, 250 kilométerre és egy tengerszoronyira Dublintól Bernienek, Pat feleségének volt egy kis háza, melyet a szüleitől örökölt. Ide jártak Kellyék, Pat és családja nyaranta üdülni, halászni a tengerben, leszüretelni az alma- és körtefákat. Kispatrick remekül evezett, biztos kézzel irányította a curragh-nak nevezett csúcsos orrú halászcsonakot, csuszákat gyúrt, melyeket kockákra vágott a fenékhorgozhoz, bő volt a haláladás, Pat megelégedett a sorsával.

Aztán jöttek a dublini középiskolai felvételi vizsgák. Kispatrick el sem jutott a bukásig, a kérdőíveket sem tudta kitölteni. A házi orvos tanácstalan volt. A kórházi pszichiáter egy mnemotechnikai kurzust javasolt, a tizenegy éves gyerek kárvallottan hagyta abba ezt is, a harmadik menet után. Pat egy privát doktorhoz fordult, dolgozott, mint a güzü, hogy a kezelés költségeit ki tudja fizetni, Kispatrick nem javult. Akadozott a memóriája, csődöt mondott a kombinációs képessége, tanulmányi kérdésekre meg sem próbált felelni.

Közben a nagyobb csemeték kirepültek a házból, a lányok férjhez mentek, Seamus, az idősebbik fiú már felerészes lett a biztonsági felszerelések Homeseecure üzletében.

Patnak új ötlete támadt. Az Aranon álló kis ház mellé, helyi segítséggel, egy nagyobb házat épített, akkorát, hogy vendégszobát is magába foglalhasson.

Aztán eladta kildare-i házat és telkét, elköltözött családotól a szigetre, búcsút mondvá ezzel a történelemtanításnak és a házak biztosításának.

– Nézd – mondta nekem távozásának napján –, valami egyszerű foglalkozást akarok Kispatricknek juttatni, ami nem kerül elmebeli megerőltetésbe. Megépítettem a szigeti házat. *Máriahome*-nak neveztem el. A dublini hozamból vettem ötven hold földet. Farmerek leszünk, farmunkon birkákat, teheneket nevelünk.

És így is lett. Mire elmentem a gazdaságot megnézni, és Kispatrickkal a tengeröblben pecáznai, addigra hat

tehén tejét fejte reggelente Bernie, és a hatvan birkából álló nyáját istápolta Kispatrick. Évente egyszer jött egy teherautó, a galway-i kompon kelt át, mely esetenként tíz-tizenkét lefagyasztott birkát szállított Pakisztánba.

Kispatrick serdülőkorú lett, a munkát szerette és bírta, apjába viszont beköltözött egy fájás, melyet idővel nyírokmirigyráknak diagnosztizált a galway-i specialista. Elkezdődött a kemoterápia. Kispatrick eleinte megrémült, hogy mi lesz az apjával. Átvette a tehének ellátását, a gyümölcsfák kezelését. Abbamaradt a halászat. Az adagolt kemoterápiás kezelés után Pat megkönnyebbült. Egy hétvégén kimentek ketten az öbölbe halászni, és Kispatrick fogott egy tope nevű húszkilós cápát. Ez a cápa fajta ehető. Pat lábadozott. Kispatrick, ha tehette, apja körül sürgött-forgott, és amikor jött a birkaszállító teherautó, elvégezte életében először az idevágó számadást. Mire Pat egészen talpra állt, Kispatrick már a középiskola első osztályának számtankönyvét bújtá – anyja segítségével. Rövidesen képes lett a tejhozamátlag kiszámítására. A rákövetkező évben átvette apjától a farm költségvetésének könyvelését.

Pattal nemrég találkoztam a szigeten. – Hogy vagy? – kérdeztem.

– Boldog vagyok – felelte.

Johnny

Johnny tízéves kislány, komoly, kötelességtudó. Vasárnaponként a falusi templom fél tizenegyes miséjére jár, kishúgával, szüleivel.

Apja, anyja, húga a hátsó padban ülnek kezükben a misefüzettel, melyből a kellő válaszokat, a miselátogatókkal együtt a megfelelő időben hangosan felolvassák. Johnny ministrál, de nem úgy, mint a régi időkben, amikor a latin szövegre latinul várta a válaszokat az áldozár, hanem úgy, hogy a ministráns a gyülekezettel együtt mondja el angolul azt, hogy „és a te lelkeddel”, meg „emeljük fel szívünket” és persze a nyilvános „confessio” és a „hiszek-egy” szövegét. Johnnynak nem kell misefüzet, kívülről tud mindent.

A mai ministráns feladata az áldozás javainak és eszközeinek előkészítése. A serleget és az ostyákat már a szentmise kezdete előtt előkészítette Johnny, a csengettyű vele volt, és úrfelmutatáskor csengetett vele. Nem öltözött karingbe, ez manapság már nem járja, kék inget viselt világoskék szeméhez, rövidnadrágot, tornacipőt. Hétköznap, az iskolai feladatok mellett középcsatára volt a falu fiúcsapatának, és élenjárt alamizsnagyűjtésben.

A ministrálásra minden második vasárnap került sor, hisz mások is vágyakoztak erre a kitüntetésre. Tehát itt voltak a közbülső vasárnapok. Ilyenkor Johnny a legelső padban foglalt helyet, és legelsőnek járult a pap elé áldozásra. Megfigyeltem, hogy a szentostyával a kezében elmélyülten néz maga elé. A gyertyafényben ragyogtak apró orrtövi szeplői, mint valami barna csillagok.

Történt, hogy egy hétköznapon Johnny becsöngetett hozzám persellyel a kezében. A szökőár sújtotta árvízkarosultak javára gyűjtött. Módomban állt elbeszélgetnem vele.

– Számodra nagyon fontos a vallás meg a jócselekedetek. Így van? De miért? – kérdeztem tőle.

– Hát az úgy volt, hogy tavaly nyáron Jézus megmentett engem. Iskolai kiránduláson voltunk két tanító nével. A Bann folyóhoz mentünk északon, kisbusszal. Északír elemistákkal találkoztunk, fociztunk velük, aztán uzsonnáztunk a fűvön a magunkkal vitt elemőzsiából. Evés után ketten-hárman köveket kacsáztattunk a folyóparton. Melyikünké ugrik a legtöbbet? A kacsáztatásra a lapos kavicsok voltak a legalkalmasabbak. Én láttam egy remekbe szabott követ fényleni a folyóban, egy félig kiálló ág alatt. Belegázoltam a Bann folyóba, megfogtam az ágat, hogy belekapaszkodjak, de az nagy recsenéssel kettétört, én pedig a gyorsan mélyülő vízbe estem. Nem tudtam úszni – azóta megtanítottak –, és rémülten kiáltottam: segítség! A két pajtásom segítségért futott – utólag mondták –, mivel úszni ők sem tudtak. Kapaszkodtam a letört ágba, de süllyedt az is, mint jómagam. Kapálództam, ittam, bár megpróbáltam a fejemet valahogy a víz színe fölé tartani.

– Mekkora folyó az a Bann? Milyen széles, milyen gyors? – szoltam közbe.

– Hát szélességre, gyorsaságra olyasmi, mint a Liffey. Szóval jócskán ittam belőle. *Jézusom segíts*, mondtam már-már bugyborékolva... És mi történt? A partról ívet ugrott egy nagy kutya, mellettem csobbant a teste. Aztán fogai közé vette a bal kezem, és a partra húzott. Kifeküdtem. Jöttek a tanító nénik is és az osztálytársak. A kutya a helybelieké volt, valamikor New Foundlandból hozták. Mentőkutya volt.

– És hogy függ mindez össze a te szolgálataiddal?

– Hát úgy, hogy hálából megfogadtam az Úrjézusnak, hogy az életem végéig őt szolgálom.